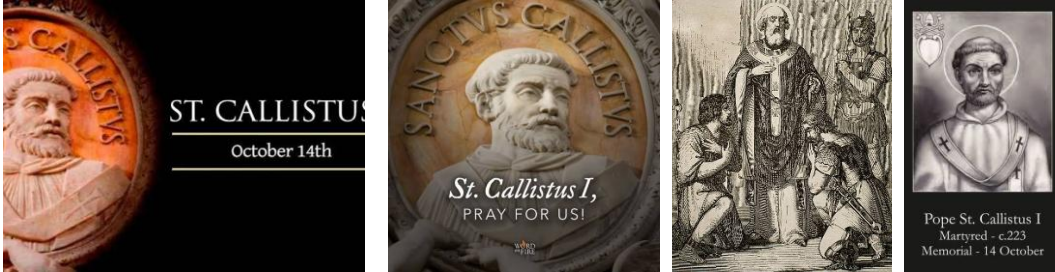

บทเทศน์และข้อคิด วันพุธที่ 14 ตุลาคม 2026
นักบุญกัลลิสตุสที่ 1 พระสันตะปาปาและมรณสักขี
บทอ่านประจำวันนี้ กาลาเทีย 5:18-25; ลูกา 11:42-46

**“พระศาสนจักรไม่ใช่ศาลพิพากษาของคนสมบูรณ์ แต่เป็นบ้านแห่งพระเมตตา
 สำหรับคนที่พร้อมกลับใจ”**

มีคำกล่าวว่า “ถ้าอยากรู้ข้อดีของเรา ให้ถามเพื่อน แต่ถ้าอยากได้ประวัติฉบับละเอียด
 จริง ๆ...ให้ถามศัตรู!”

นำแปลกที่เรื่องราวชีวิตส่วนใหญ่ของนักบุญกัลลิสตุสที่ 1 ซึ่งเราระลึกถึงในวันนี้ มาจาก
 ข้อเขียนของบุคคลที่ไม่ชอบท่าน โดยเฉพาะนักบุญอีปิปอลิตุสแห่งกรุงโรม ผู้เป็นทั้งนัก
 เทววิทยาคนสำคัญและคู่ขัดแย้งอย่างรุนแรงของพระสันตะปาปากัลลิสตุส

ดังนั้น เมื่ออ่านประวัติของนักบุญองค์นี้ เราต้องอ่านอย่างระมัดระวัง เพราะบางตอน
 อาจถูกเล่าด้วยน้ำเสียงของฝ่ายตรงข้าม แต่สิ่งที่น่าประหลาดใจก็คือ **แม้ศัตรูจะตั้งใจ
 บั่นทอนความล้มเหลวของท่าน กลับทำให้เราเห็นเด่นชัดว่า พระเจ้าทรงสามารถนำคนที่
 เคยล้มเหลวขึ้นมาเป็นผู้นำพระศาสนจักรได้**

กัลลิสตุสเริ่มต้นชีวิตมิใช่ในฐานะนักปราชญ์หรือขุนนาง แต่ท่านเกิดเป็นชนชั้นทาส ท่าน
 เคยได้รับมอบหมายให้ดูแลเงินกองทุนซึ่งคริสตชนรวบรวมไว้ช่วยเหลือหญิงม่ายและคน
 ยากจน แต่เกิดความเสียหายทางการเงิน ท่านถูกจับ ถูกลงโทษ และในที่สุดถูกส่งไปใช้
 แรงงานหนักที่เหมืองบนเกาะซาร์ดิเนีย—สถานที่ซึ่งแทบไม่ต่างจากคำตัดสินประหาร
 ชีวิตอย่างช้า ๆ

หากชีวิตของกัลลิสตุสจบลงตรงนั้น เราอาจจำท่านเพียงว่าเป็น “ทาสที่ล้มเหลวทาง
 การเงิน” แต่พระเจ้าไม่ทรงเขียนประวัติของมนุษย์ด้วยความผิดพลาดเพียงบทเดียว

หลังจากได้รับอิสรภาพ กัลลิสตุสกลับมายังกรุงโรม พระสันตะปาปาเซเฟรีนุสทรงมองเห็นบางอย่างในตัวดีตนักโทษผู้นี้ จึงมอบหมายให้เขาดูแลสุสานคริสตชนบนถนนอัปเปีย ซึ่งต่อมากลายเป็น “คาตาคอมบ์แห่งนักบุญกัลปัสตุส” สุสานใต้ดินอันยิ่งใหญ่ซึ่งเป็นที่ฝังพระสันตะปาปาและมรณสักขีจำนวนมาก

ประเด็นนี้น่าคิด—คนที่เคยถูกสังคมฝังทั้งเป็น กลับได้รับมอบหมายให้ดูแลสถานที่ฝังศพของบรรดามรณสักขี และต่อมากลายเป็นพระสันตะปาปาเอง!

คาตาคอมบ์นั้นมีชื่อของท่าน แต่ที่น่าประหลาดใจคือ ท่านมิได้ถูกฝังอยู่ในสุสานที่ตนเองดูแล ตามตำนานเล่าว่า ท่านถูกสังหารระหว่างความไม่สงบในย่านทราสเตเวเร (Trastevere) และถูกโยนลงในบ่อน้ำ ราวปี ค.ศ. 222 แม้รายละเอียดวิธีมรณกรรมจะเป็นธรรมประเพณีที่เกิดขึ้นภายหลัง แต่การถวายชีวิตและการคารวะท่านในฐานะมรณสักขีนั้นมีรากฐานเก่าแก่ในพระศาสนจักร

จาก “กิจการของเนื้อหนัง” สู่ “ผลของพระจิตเจ้า”

บทอ่านจากจดหมายนักบุญเปาโลถึงชาวกาลาเทียวันนี้กล่าวว่า “ถ้าท่านทั้งหลายให้พระจิตเจ้าทรงนำ ท่านก็ไม่อยู่ใต้อำนาจของธรรมบัญญัติ” แล้วนักบุญเปาโลแจกแจง “กิจการของเนื้อหนัง” เช่น *ความเป็นศัตรู การทะเลาะวิวาท ความอิจฉาริษยา ความโกรธ การแก่งแย่ง และการแตกแยก* สิ่งเหล่านี้มิได้เกิดเฉพาะในโลกภายนอก แต่สามารถเกิดขึ้นในพระศาสนจักรได้ด้วย เราสามารถสวดบทเดียวกัน, รับศีลมหาสนิทจากพระแท่นเดียวกัน, แต่กลับแบ่งฝ่ายกันเพราะความคิดเห็นไม่ตรงกัน เราสามารถปกป้อง “ความถูกต้อง” จนลืมรักษา “ความรัก”, เราสามารถชนะการโต้เถียง แต่สูญเสียพี่น้องไปคนหนึ่ง

ความขัดแย้งระหว่างกัลลิสตุสกับฮิโปลิตุสเกิดขึ้นส่วนหนึ่งเพราะกัลลิสตุสเปิดประตูแห่งการคืนดีแก่คริสตชนที่เคยทำบาปหนัก แต่พวกเขากลับใจอย่างจริงจัง สำหรับฝ่ายที่เข้มงวดเห็นว่าเป็นการลดมาตรฐานของพระศาสนจักร ขณะที่กัลลิสตุสเชื่อว่า บาปหนักต้องได้รับการกลับใจอย่างจริงจัง ทว่าบาปของมนุษย์ไม่อาจยิ่งใหญ่กว่าพระเมตตาของพระเจ้าได้ ท่านไม่ได้บอกว่า “บาปไม่เป็นไร” แต่กำลังบอกว่า “คนบาปยังมีความหวัง”

สองประโยคนี้นี้แตกต่างกันมาก พระเมตตาที่ไม่มีมีการกลับใจกลายเป็นการปล่อยปละละเลย แต่ความยุติธรรมที่ไม่มีพระเมตตาก็อาจกลายเป็นความโหดร้าย นักบุญกัล

ลิสต์สพยายามรักษาทั้งสองสิ่งไว้ด้วยกัน—เรียกร้องให้กลับใจ พร้อมกับเปิดประตูให้กลับบ้าน

ถวายสระแทน แต่ล้มความยุติธรรม

ในพระวรสารวันนี้ พระเยซูเจ้าตรัสตำหนิบรรดาฟาริสีว่า “ท่านถวายหนึ่งในสิบของสระแทนและผักทุกชนิด แต่ละเลยความยุติธรรมและความรักต่อพระเจ้า” พวกเขากระหมัดระวังเรื่องเล็กน้อย ถึงขนาดนับใบสระแทนเพื่อถวายหนึ่งในสิบ แต่กลับมองไม่เห็นคนที่กำลังเจ็บปวดอยู่ข้าง ๆ

ลองจินตนาการดู คนหนึ่งยืนอยู่ในครัว นับใบกะเพราที่ละใบ “หนึ่ง สอง สาม...ใบที่สิบถวายพระเจ้า” แต่เมื่อภรรยาเรียกให้ไปช่วยทำงาน เขากลับตอบว่า “อย่ารบกวน ผมกำลังทำศาสนกิจ!” แต่บางครั้งเราเองก็เป็นเช่นนั้น เราพร้อมจับผิดทุกคนโดยเฉพาะในพิธีกรรม คอยตรวจตราว่าใครยื่นผิด นั่งผิด ตอรับบทสวดผิด หรือทำพิธีผิด แต่ไม่เคยถามคนข้าง ๆ ว่า “วันนี้คุณเป็นอย่างไรบ้าง” เรากังวลว่าดอกไม้บนพระแท่นจะวางสมมาตรหรือไม่ แต่ไม่ทันสังเกตว่าหญิงชราคนหนึ่งนั่งร้องไห้อยู่ที่ท้ายวัด, เราพร้อมปกป้องกฎของพระศาสนจักร แต่บางครั้งใช้กฎนั้นเป็นก้อนหินขว้างคนที่ล้มลง

พระเยซูเจ้าไม่ได้ทรงบอกว่าไม่ต้องรักษากฎ พระองค์ตรัสว่า “สิ่งเหล่านี้ท่านควรปฏิบัติโดยไม่ละเว้นสิ่งอื่น” กล่าวคือ จงรักษาความถูกต้อง แต่ต้องไม่สูญเสียความรัก, จงยืนหยัดในความจริง แต่ต้องไม่เหยียบย่ำผู้ที่กำลังค้นหาความจริง, จงเกลียดบาป แต่จงรักและช่วยคนบาปให้กลับบ้าน

ผลของพระจิตเจ้าต้องมองเห็นได้

นักบุญเปาโลไม่ได้ตรัสว่า “ความคิดของพระจิตเจ้า” แต่ตรัสว่า “ผลของพระจิตเจ้า” ผลไม่มองเห็นได้ สัมผัสได้ และทำให้ผู้อื่นอึดได้ หากพระจิตเจ้าประทับในเรา ผู้คนควรได้ลิ้มรสความรัก ความชื่นชมยินดี สันติสุข ความอดทน ความเมตตา ความดี ความซื่อสัตย์ ความอ่อนโยน และการรู้จักควบคุมตนเอง

เราจึงต้องถามตนเองว่า เมื่อคนในครอบครัวอยู่ใกล้เรา เรารู้สึกสงบขึ้นหรือหวาดกลัวมากขึ้น? เมื่อเพื่อนร่วมงานผิดพลาด เราช่วยเขาลุกขึ้นหรือย่ำให้เขาจำว่าเขาเคยล้ม? เมื่อพบคนที่มีอดีตไม่ดี เรามองเห็นเพียงประวัติเดิม หรือมองเห็นอนาคตที่พระเจ้ากำลังจะสร้าง?

นักบุญกัลลิสตุสเป็นคำตอบที่มีชีวิตว่า อดีตของคนคนหนึ่งอาจอธิบายว่าเขาเดินทางมาจากไหน แต่ไม่มีสิทธิ์ตัดสินว่าเขาจะไปถึงไหน

พระเจ้าทรงนำทาสคนหนึ่งให้เป็นพระสันตะปาปา

พระองค์ทรงนำอดีตนักโทษให้เป็นผู้ดูแลสถานมรณสักขี

พระองค์ทรงนำผู้ที่เคยถูกประณามให้กลายเป็นผู้ประกาศพระเมตตา

และพระองค์ทรงนำผู้ที่เคยถูกสังคมโยนทิ้ง ให้กลายเป็นศิลามีชีวิตของพระศาสนจักร
บทสรุปข้อคิดวันนี้

พระศาสนจักรในยุคของเรามีความเสี่ยงสองอย่าง

อย่างแรก คือ พระศาสนจักรที่พูดถึงความเมตตาจนไม่กล้าพูดถึงบาป

อย่างที่สอง คือ พระศาสนจักรที่พูดถึงบาปจนคนบาปมองไม่เห็นพระเมตตา

หนทางของพระเยซูอยู่ตรงกลางกางเขน—ความจริงที่ไม่ประนีประนอมกับบาป และความรักที่ไม่ทอดทิ้งคนบาป

ขอให้ นักบุญกัลลิสตุสสอนเราว่า พระศาสนจักรมิใช่พิพิธภัณฑ์จัดแสดงคนสมบูรณ์ แต่เป็นบ้านที่คนบาปเจ็บได้รับการรักษา เป็นโรงเรียนที่คนผิดพลาดได้เรียนรู้ใหม่ และเป็นครอบครัวที่ผู้กลับใจยังมีที่นั่งอยู่เสมอ หากวันนี้เรารู้สึกว่าอดีตของเราหนักเกินไป จงระลึกถึงอดีตทาสที่กลายเป็นพระสันตะปาปา, หากเราคิดว่าบางคนเลวเกินกว่าจะเปลี่ยนแปลง จงระลึกว่า พระเจ้าทรงเห็นบทสุดท้าย ในขณะที่เราเพิ่งอ่านถึงบทที่ล้มเหลวของเขาเท่านั้น และหากวันหนึ่งโลกตัดสินเรา จดจำเพียงความผิดของเรา หรือโยนเราลงไปใน “บ่อน้ำ” แห่งการดูหมิ่นเหยียดหยาม ขอให้เรายังคงมั่นใจว่า—มนุษย์อาจโยนเราลงสู่ความมืด แต่ไม่มีบ่อใดลึกเกินกว่าพระหัตถ์ของพระเจ้าจะเอื้อมถึง และไม่มีอดีตใดมืดมนเกินกว่าพระจิตเจ้าจะทรงทำให้เกิดผลใหม่ได้

นักบุญกัลลิสตุสที่ 1 โปรตวิงวอนเพื่อข้าพเจ้าทั้งหลายด้วยเทอญ อาแมน

วิษณุ ธัญญอนันต์ เจ้าอาวาสวัดเชนต์จอห์น ลาดพร้าว กรุงเทพฯ